

SOPRONI UJSÁG

(az „Oedenburger Zeitung“ politikai napilap magyar része.)

Előfizetési feltételek:

A „Soproni Ujság“, az „Oedenburger Zeitung“ kibővítést képezvén külön nem adatik el sem egyes példányokban, sem előfizetésben.
Előfizetési ára a teljes lapnak negyedévenként: helyben 5 korona, vidékre 6 korona 25 fillér. Egy példány ára 6 fillér.

Kiadóhivatal és szerkesztőség:

Romwalter Alfrédnél, várkerület 121. szám.
Távbeszélő 23. szám.

Hirdetések díjtétel szerint,

mely kívánatra mindenkinek díjmentesen megküldetik.
Hirdetési megrendelések, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatalba küldendők.
Mindenemű fizetés teljesítési helye Sopron.

Soproni Ujság

(Oedenburger Zeitung)

Politikai napilap.
Sopron város és Sopronmegye legelterjedtebb liberális lapja.
Előfizetési ára negyedévenként helyben 2 frt 50 kr., vidékre 3 frt 13 kr.

Soproni Ujság

(Oedenburger Zeitung)

a Dunántúl felső részének nem csak legelterjedtebb, de leggazdagabb tartalmú napilapja, a mely Sopronmegye határain túl is el van terjedve.

Mutatvány-számokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küldünk.

A magyarság és a szabadelvű politikai irány híveire támaszkodva kérjük lapunk barátait előfizetők gyűjtésére.

Hirdetések, a melyeket a „Soproni Ujság“ — Oedenburger Zeitung — magyar és német körökben, a közönség minden rétegeiben a leghathatósabban terjeszt, igen előnyös áron számíttatnak.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a Soproni Ujság-Oedenburger Zeitung kiadóhivatala

Romwalter Alfréd
könyv- és könyvmai műintézet, litografia,
Sopron, várkerület 121. sz. a.

A mi Sopronban nincsen!...

Sopron, szeptember 16.

Nagyhangzású címet kerítettem cikkelyem fölé. Mert, hogy mi minden nincsen Sopronban, azt hamarosan nem győzném felsorolni, — nem is szólva arról, hogy betellenék vele ez az egész ujság — pedig nem nyomják éppen kis papirosra és rengeteg betűt fogyasztanak el ezek a hosszukás hasábok, — ha mind felsorolnám azt, a mi Sopronban nincsen.

Nem az anyagi világba vágó alkotáásokat értem; mert ilyenek csak kerülnek, ha hiányosan is. De nem úgy a morális világban! Itt már rengeteg nagy a hiányunk. Bizony csak egyet mondok el a sokból, ha felsorolom, hogy iszonytató módon sanyli egész társadalmi életünk a polgártársak kevésre becsülését. Különleges soproni sajátosság: az embereket a szarint becsülni, hogy mennyi a pénzük. Tessék végignézni azok sorain, a kik Sopronban akár a városi ügyekben, akár társadalmi kérdésekben, számot tevő szerepet játszanak; milyen kevés, milyen nagyon kevés közöttük azok száma, a kiket csak tehetségük, tudásuk és érdemük juttatott szerephez?...

Különös dolog, de úgy van, hogy itt bele néznek az emberek egymás pénzes tarsolyájába és ha azt telinek látják, hát menten rásütik a gazdájára, hogy tudományos, okos ember.

Pedig bizony mondom, nagy ut választja el egyiket a másikatól. És ha kétségbevonhatatlan, hogy pénzzel lehet tudományt szerezni és gyakorta okosságot is, nem következik, hogy ez akkor is úgy legyen, ha az ember rácsücsül a pénzes ládára és a melegével is szeretné szaporítani.

És annak a kevésbevévésnek, a melylyel nálunk Sopronban traktálják a tudományos készséget és a tudományos pályán elért érdemeket, vannak kézzel fogható és szemmel látható nagy hátrányai. Közéletünkben lépten-nyomon hiányzanak a lateinerek, és a kik ott vannak, azok se győzik le az ellenükben álló elkapottak seregét; sőt hova-tovább belelágynak és kezdenek alkalmazkodni a közhangulathoz.

Tudnék példákat megnevezni erre is, arra is. Tudnék rámutatni férfiakra, a kik kiváló tapasztalataikkal, nagy tudományukkal máshol elsőrendű szerepet játszottak, itt Sopronban pedig ki vannak marva, mint az idegen kakas a szemétdombrol.

De hiszen tulajdonképpen most nem is erről akarok szólni. Fenntartom magamnak máskorra, hogy szót emeljek ama visszásság ellen, hogy nálunk nem jut a közéletben elegendő szerep annak a középosztálynak, a mely a szellemi szükségletek kielégítésével foglalkozik és mindenek fölött hivatott arra, hogy egy muncizipium közéletében szerephez jusson.

Mai cikkemben arra akarok utalni, hogy Sopronban még az egyforma szerűek és egyhivatásuak sem becsülik meg egymást kellőképpen. Ugy állanak szemben egymással azok, a kik különben együvé valók volnának, mintha egymás falatozására készülének.

Ime, itt vannak a törvényhatóságok tisztviselői. Itt élnek Sopronban egymás mellett: hivatalos kötelességeikből kifolyólag százszor és százszor érintkezve, Sopronmegyének és Sopron szab. kir. városának egytől-egyig derék tisztviselői. Ki látta őket vajjon valaha barátságosan együtt?!... Társadalmilag nem léteznek egymásnak. Találkozni, csak akkor találkoznak, ha hivatalos kötelesség együvé szólítja őket, egyébként soha.

Pedig mennyi üdvös kezdemény, mennyi üdvös, mindakét muncizipiumra egyaránt hasznos tervezettség vagy megkezdettnek kivitele volna remélhető, ha a város és a vármegye tisztviselői módot kerítenének arra, hogy baráti találkozásokban erősítsék a két egymásba font muncizipium egymáshoz és egymás mellé való tartozását?! Melegebb vérkeringés, a melynek hevétől tevékenyebb élet, vállalkozóbb szellem, kezdeményezésre hajló véralakot támadna, kerülne a polgárokba.

Persze igaz, hogy sem rokonszenvet, sem baráti vonalmat nem lehet kezdeményezni vezérlő cikkben. Nem is akarok e tekintetben bármit magamra venni.

Ez okból nem állok elő azokkal a formákkal, a melyek között módját lehetne ejteni annak, hogy a két muncizipium tisztviselői találkozzanak: de fölvetem az eszmét, a melyről tudom, hogy ott lebeg sokak előtt, de nem akarták élő alakba öltve feltállalni. No, én megtettem. Tudom, hogy többek gondolatait irtam papírra.

Bánó József.

Déliabók hőse.

Sopron, szept. 15.

Hatvanhárom oldalos csinos füzetke viseli ezt a nevet, a melyet Arany László szép költeményének megjelenése óta karakterisztikusabbn aligha használtak. Hungarus, a ki a fentebb mondott füzetet írta, Apponyi Albert gróftól keresztelt el a Délibábok hőse névvel, jelezve a czimben is azt a fürge, délibábszerű változást, a melyet politikai hitvallásaiban mutat a nemzeti politika fürgelembé grófja.

A szellemesen irt röpiratból, a melyet Légrády Testvérek adtak ki és 40 krért árulnak, adjuk a következő részletet:

Nagy napja volt a magyar liberalizmusnak a magyar állampolitikának, mikor Apponyi Albert, a kiért évek hosszú sora óta minden klerikális szív titkon és nyíltan dobogott, — bejelentette a képviselőházban, hogy hive a házassági jog állami rendezésének.

Nem azt állítjuk a nemes grófról, a mint azt mások teszik, hogy az ország közvéleményét az ő híres beszéde vitte bele abba, hogy az ugynevezett egyházpolitikai reformok mellett állást foglalt. Hanem azt megengedem, hogy elsodrő hatással lehetett a reform barátaira az a vigasztaló tény, hogy a konzervatív levegőben felnövekedett, a retrográd irányok szolgálatában álló Apponyira is számíthatnak az egyház és állam között kitörendő nagy háboruban. Ha Apponyi is velünk — gondolák a liberálisok — ki lehet még ellenünk? Hisz ő a legutolsó politikus, a kire számíthatunk.

Mikor azonban eljött az ideje, hogy kötelező politikai ígéretét be kellett volna váltani, felnyílt azon hátulsó ajtócskák egyike, a melyeknek alkalmazását politikai rendszerében a nemes gróf oly tökéletességre vitte. Ezen az ajtócskán eltűnt Apponyi amaz elszánt politikuskok csoportjából, a kik a felingerült ultramontán bestiák ketreczébe behatolva élethalál harezra keltek velük.

Apponyi gróf azzal mentegette megfutamasát, hogy ő a polgári házasság hívének vallotta magát, de nem, a kötelező polgári házasság hívének fölszemes bizonyítani, hogy ez a szavakkal való játék. Akár a kötelező, akár a szükségbeli polgári házasság lebegett szeméi előtt, mikor reformszellemtől áthatott beszédével a magyar liberalizmus híveit felvillanyozta és a harezba belevinni segítette: a polgári házasság hive volt mégis.

Miért állott hát közelebb a harez hevében azokhoz, a kik a dogma alapján állva, minden reformot, s így az ő szükségbeli polgári házasságát is visszautasították, mint azokhoz, a kiktől a felfogásnak csak egy árnyalata választotta el? A hozzá közel álló lapok mért szövetségesei az ultra-

mountanizmusnak még ma is, mikor a nagy dráma rohamosan siet végső megoldása felé?

Sajnálom, de kimondom, hogy az Apponyi változó magatartása, politikai ingadozásainak természetesen következménye volt. Hamlet kerekedett benne ismét felül. Látni az udvarnak, a befolyásos bécsi köröknek, Magyarország főpapságának, de különösen az alsó papságnak és a főrendiháznak fenyegető magatartását és hajthatatlan elszántságát, megvédelmezni azt a darab középkort, melyet magyar házasságjognak neveznek: visszaírdt, a felelősségtől s nem mert azokkal menni, a kiket magatartásával harezra tüzelt.

Saját eszméivel és politikájával szemben nem most árult el először saturnusi hajlamokat. De a magyar nemzet sohasem vette tőle oly rossz néven, mint most, hogy a saját zászlóját cserbenhagyta

Valljuk meg őszintén, hogy az egyházi politikai reformok ily teljes diadalára azok sem számítottak, a kik a lavinát fent a hegytetőn megindították. Igaz, hogy a magyar intelligencia a vármegyék gyűléstermében egyhangulag a reform mellett nyilatkozott. Az ellenzéki vármegyék jártak elől jó példával. Heves, Borsod, Jász-Nagykun-Szolnok, Somogy, Hajdu stb. Követték a városok, a műveltségnek, vagyonnak, felvilágosultságnak és a szinmagyarságnak fészkei. Aztán jöttek a választó-kerületek s végül az a roppant többség, amelylyel a képviselőházban a javaslatokat megszavazták.

A főrendiházban is többségben voltak a reform barátai, ha leszámítjuk a kat. és görög kat. egyháziönöket, tehát a közvetlenül érdekelt szavazatait.

Sőt megvolt a liberálisoknak az a nagy elégtételük, hogy a főpapságban is voltak olyanok, a kik becsületes harc után bele tudtak volna nyugodni abba a győzelembe, melyet a haza vívott ki felettük. A haza, mely nem lehet ellensége egyetlen fiának sem.

Mindezek dacára a reform belekerült egy népszerű, nagy minisztérium életébe, komoly váltságba sodorta kétszer is a szabadelvű pártot, elkedvetlenítette a magyar királyt s nehéz félreértéseknek volt okozója ama magas összeköttetések folytán, a melyekkel az ultramontánok Rómában és Bécsben szabadon rendelkeztek.

Nem csoda, ha ily körülmények között Apponyira nézve a kötelező polgári házasság cserbenhagyása a kormányképesség kérdése volt. Ha nagy elemi erők beavatkozása kiemeli a liberális politikai világot sarkából — gondolá környezete — legyen legalább egy elsőrangú politikus, aki a kötelező polgári házasság kérdésében nincs kompromittálva, a kire tehát a kabinet megalakítását a korona bátran rábízhatja.

Hiszem, hogy ezekben a napokban, mikor a hatalom közelváltának édes tudatában Apponyiék nyugodtan elviselték a népszerűtlenség terhét, — csak egy gondolat gyötörte a nemes gróf legbizalmasabb környezetét: a párt ugynevezett katonai követelése. Ez volt az egyetlen fekete pont, mely reményük teljesülésének útját szeghette. És útját szegte, a mikor Ő Felsőége a nemes gróf meghallgatása után a szabadelvű párt fentartása s a Bánffy minisztérium kinevezése mellett döntött.

A Bánffy-kabinet ugyan a polgári házasság keresztülvitelét s így a reformpolitika győzelmét jelentette, de egyszersmind a közjogi stabilitás nevében, az Apponyi katonai követeléseinek teljes eljétése volt.

Az Apponyi taktikájának eredménye tehát az lett, hogy egy népszerűsége számított program felállításával, melyet teljes erkölcsi megsemmisülés kockázata nélkül fel nem adhatott, — elzárta maga előtt a hatalomhoz vezető utat, mikor csak a kezét kellett volna kinyújtani, hogy leszedje a kötelező polgári házasság ellen irányuló politikájának édes gyümölcseit. Azon viseletével pedig, hogy a reformkorszak tavaszi hangulatát az országban elreszítgetve, a döntő pillanatban a „szükségbe” szó törekény sajkáján az ultramontán

partokra menekült, holott az lett volna kötelessége, hogy a liberalizmus viharhánt hajóján férfiasan kitarson ő is: oly mélyre leszállította őt a nemzet becsüléseben, ahonnan nagyon nehéz lesz újra emelkedni a tisztelet s hízalom ama verőfényes magaslataira, a hől politikai tévedései dacára, az ország szívében állott.

A végéhez hőzeledő egyházi politikai harcnak egyetlen igazi áldozata a nemes gróf. Ő a nemzeti aspirációk talpatára felállított márványszobor, újra le van döntve a lappangó ultramontanizmus gyanujának sarába, a honnét pedig több mint husz évnek fáradságos munkájával tudta csak magát a „nemzeti” talpatra felküzdeni.

A város hivatalos közleményei.

9203/1895. Hirdetmény.

Stark Lajos gőzmalomtulajdonos a harkait ut mentén lévő gőzmalmában egy második gőzkazán szándékozik felállítani, mire nézve a tárgyalás 1895. évi szeptember hó 18-án délutáni 3 órakor a rendőrfőkapitány hivatalos helyiségében, esetleg folytatólag a hely színen megtartatni fog.

Ezen tárgyalásra külön meghívotnak:

Dr. Printz Ferenc v. tanácsnok, polgármester helyettes,

Wälder József t. főmérnök,

Dr. Beck Gusztáv t. főorvos.

Tschürtz Kristóf soproni lakosok és végre Stark Lajos.

Ezen hirdetménynek az iptartórvény 27. §-a értelmében való közhírré tétele elrendeltetik azon megjegyzéssel, hogy mindazok, kik ezen gőzkazán felállítása ellen bármi okból kifogást akarnak emelni, ezen tárgyalás alkalmával kifogásukat szóval vagy írásban előadhathják, különben ezen gőzkazán felállítása meg fog engedtetni.

Sopron szab. kir. város rendőrkapitánysága, mint I. foku iparhatóság 1895. szeptember hó 7-én.

Glózer,

rendőrfőkapitány.

Napi hírek.

Sopron, szeptember 16.

A soproni szociálisták petíciója.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Budapest, ...

Ma délután az önök tudósítójának volt alkalma a fővárosi szociál-demokrata párt egyik legfanatikusabb agitátorát meginterviewolni. Kohn Ignácnak hívják, tojás-kereskedő volt a külső dob-utczában, azonban a tyukjai akkora antipátiával viseltettek iránta, hogy mindig záptojást tojtak. Kohn, akiben már akkor megvoltak az orosz-lánkörmök, belátta, hogy önértetes férfi nem alacsonyíthatja magát addig, hogy holmi oktalan baromfiak szeszélyétől tegye függővé a kenyerét, s miután csodálatos módon egy gyászos pénteki napon tyukjai csupa élvezhetetlen dolgott hoztak a napvilágra felesapott szociálistának.

Azóta Kohn Ignác aranyláncot hord — kegyelele emlékeül egy aranytyuk van ráakasztva — laktkopánban jár s fehér czilindert visel göndör fűrtjein. A dob-utczának ő a félelmes Don Juánja.

Hogy miképp volt szerenésém a jeles férfiut megismerni, azt mellőzhetem. Természetesen azonnal a huszadik század vezéreszméjére — az ő kifejezésére — a szociálistásra térünk át. Elmondta, hogy milyen fényesen vannak szervezve, szerényen czélt az ő tevékenységére, majd, miután óvatossan fejtette le egy regalitásnak a vitézkötését a burzsoákat fenyegette meg. A burzsoákat, a kik a szegény munkásoktól a kenyeret veszik el . . . Nagy meglepetésemre áttért a soproni elvtársakra.

A miket itt elmondott a kitünő reformátor, azt a saját szavaival reprodukálom. Csak ott használom a piros czeruzát, a hol a burzsoák ellen tör ki. Mert, hát, tetszik tudni, elseje körül — én is az vagyok. S nagyon szívesen.

* * *

Bizonyára hallotta — beszélt Kohn — fiatal barátom, hogy Sopronban terjed a szociálistizmus. Ott kitünő elvtársaink vannak, a kik diadalra viszik a mi lobogónkat. Szerenésénkre a burzsoa Sopronban vak. Pedig már megijedtünk párszor. Valami gyűlésen, a mikor Szilvásy dr. meg Kund — két burzsoá ügyvéd — figyelemzették a rendőrfőkapitányt, hogy legyen résen, már izzó a láva s a Vezuv kitorhethet . . . De hiába, burokban születünk. A rendőrfőkapitány nem fél a szociálistizmustól . . .

Eszközeink, azok vannak fényesek. Ne tessék mindjárt egyik vezérlő elvtársunk -- börtömvárára gondolni. Annak, majd csak később lesz szerepe . . . A legmélyebb titok leple alatt megsugom magának, hogyan termett meg Sopronban a szociálistizmus.

Egy odavaló ujság teremtette meg. Persze akaratán kívül. Az egyházi politikai reformok idején alapította azt az ujságot pár pap és a népnek akart barátja lenni. Oh, igen, a barátunk lett. A szerkesztőt meg is választjuk disz-szociálistának!

A szöszékről, a szőlőkben mindenütt ezt a lapot erőszakolták rá a papok a jámbor soproni parasztokra. Kezdetben prüszköltek tőle, de aztán lázasan kezdték olvasni. S a soproni városi orvos napról-napra aggasztóbb jeleket észlelt a jó soproniakon. A lap olvasói kidült szervekkel jártak az utczákban, olykor neki iramodtak, aztán szaladtak messze, a városból. A Széchenyi-téren pedig — ott nyomják azt a lapot — éjjelente kőbor kutyák tájdonalmasan, kinosan vonítottak. A szívük akart megrepedni . . .

A német néplapnak 72 olvasója tébolyodott meg rövidesen. Nem bírták megemészteni azt a nagy szellemet, a mit ez maga körül árasztott . . . Azok, akiknek ez a fenyegető veszély még meghagyta az eszüket, azok közénk léptek. Mintsem ilyen barátjuk legyen, inkább az egész világnak hadat üzennek! Igen uram, a soproni szociálista párt annak az ujságnak köszönheti a hibeit . . .

Sőt még azt a híres petíciót is, a mivel a polgármester fizetésének az 5000 forintba való emelése ellen fognak a miniszterhez beadni, azt is ez a lap idézte elő. Tudja kérem, nagyon meggyőzően beszélt a fizetésemelés mellett . . . S erre annyira dühbe jöttem az elvtársak, hogy szociálista létükre — a miniszterhez petícióznak. Nem lehet az jó kérem, a mit ezek pártfogolnak . . .

A napokban le is utazik az egyik elvtárs Sopronba. A pártkassza igen csinos tőkével rendelkezik: megveszszük azt a lapot. Sok ezer példányban fogjuk osztogatni, úgy megszerkesztve, ahogy most van, s biztosítom, hogy pár hét múlva még a főispán is szociálista lesz. Nem lehet azt józanul elviselni . . .

* * *

Sokat beszélt még Kohn Ignác, de azt már nem írom le. Élő szóval fogom legközelebb kegyeteknek elmondani. Így is kiteszem magamat indiskréciómmal a haragjának . . . Annyi azonban faktum, hogy a soproni szociálisták petíciója sok-sok aláírással már a napokban utnak indul a belügyminiszter felé . . . (b. o.)

— Az anyakönyvvezetők hivatalos esküje.

Az anyakönyvvezetők, épp úgy, mint a többi állami tisztviselők, kötelezve vannak hivatalos esküre, illetőleg fogadalom letételére, a melyet számukra a belügyminiszter f. évi 60000. sz. a. kiadott utasításának 1. §-ában körvonalozott. A sopronmegyei anyakönyvvezetőket és azok helyetteseit folyó hó 26-án délelőtt 11 órára szólította hivatalos helyiségeibe Simon Ödön főispán, hogy ott, kinevezési okmányaikkal megjelenve, a hivatalos esküt, illetve fogadalmat letegyék.

— Finck János nyugdíjaztatása. A belügyminisztériumtól végre leérkezett a rendelet, mely a város képviselő testületének Finck Já-

nos kir. tanácsos volt polgármester nyugdíjaztatására vonatkozó határozatát helyben hagyja; egyedül azt a változtatást látjuk a határozaton, hogy a nyugdíj-összegeből 280 frt a városi pénztárból fizetendő.

— **Az év. püspök-választás.** A mint Ágfalváról értesítenek bennünket, az ottani év. gyülekezet szavazatát Gyurátz Ferencz pápai esperesre adta. Ismerve az esperességi lelkészek közt uralkodó hangulatot, e hir nem lepett meg bennünket.

— **Külön vonat.** Szombaton éjjel fel tizenkét óraker Bécstől külön vonat robogott be Sopronba, a mely az udvarmesteri hivatal személyzetét és a testőr-lovas-eskadronot vitte Szombathelyen át Kiszellbe.

— **Változás az állami felsőbb leányiskola tanártestületében.** A soproni felsőbb leányiskolát sem kímélte meg az a szellő, a mely így szeptember elején, nem éppen nagy előnyére a tanítás menetének, kiemeli állásukból a tanári testületet egyes tagjait. Csakhogy a soproni áll. felsőbb leányiskolában most nem a miniszter rendelkezett, hanem — a szerelem. Bock Szeferin lemondott tanítónői állásáról, — mert férjhez megy. Helyébe Králik P. — t. nevezte ki a miniszter segédtanítónőnek.

— **Jegyzői szigorlat.** Folyó hó 28-án jegyzői szigorlat lesz a vármegyén. Egyelőre csak egy jelentkező van: Kontor József lövői lakos.

— **Katonavilág Sopronban.** Csendes városunk külszíneze a mai nappal teljesen megváltozott; kedves helyőrségünk ellenségünké vált. Vivenot tábornoktól kezdve le Eduard privátdienerig, a tisztek és a legénység fehér szalagot viselnek sapkájukon. Szerkesztőségünk házkapuján — horribile dictu — fekete sárga lobogó van kitűzve; udvarunkban helyezték el a tábori postát. Sopron környékén a napokban véres csatát vívott két hadsereg; a győztes fél városunk felé közeledett, hogy Sopront hatalmába kerítse. Garnizonunk, ez alkalommal ellenségünk, megszállta a Déli vasut objektumait és féken tartja a város lázadni készülő lakosait. — Budapest felől az a hir érkezett, hogy környékén a mi hadseregünk ismét összegyülekezett s rohamosan felvonul a Sopron környékén táborozó északi hadsereg ellen.

E hirre a 3. 4. és 6. dragonos és 7. huszár ezred ma délelőtt pihenő nélkül Sopronon átvonult; déltájban a 72. (pozsonyi) és 48. (komáromi) gyalogezredek, továbbá az 5. (Radeczky) huszár ezred egy szakasza, egy üteg tüzérség és az V. hadtest és a 27. gyalog dandár törzse jöttek közibénk s itt maradnak további parancsig. Az északi hadsereg főhadiszállása a „Pannoniát“ foglalta el. Itt vannak Succiavaty, du Fresen és Pokorny tábornokok. Vadászaink tegnap este érkeztek meg és ma reggel ismét Bükk felé indultak. A csapatok a legnagyobb csendben, zeneszó, trombita és dob nélkül jöttek, a mi azt jelenti, hogy már benne vannak a vérengző csatározásban.

— **Az ipar- és kereskedelmi kamara** közbejött akadályok miatt nem tartja meg a már hirdetett közgyűlést. Az elnökség a gyűlést esütörtök délutáni 3¹/₂ órára hívta össze.

— **A gazdasági statisztikai bizottság** f. hó 18-án délután 3 óraker a festő teremben ülést tart.

— **Honvédségi szemlék.** A 18. honvéd kiegészítő parancsnokság az ideai szemléket a következő napokon és helyeken fogja megtartani: Nagymarton okt. 1. 2., Kismarton (város) okt. 4., Kismarton (járás) okt. 5. 7. 8., Kapuvár okt. 10. 11., Csorna okt. 14. 15. 16. Ruszt okt. 18., F.-Pulya okt. 21. 22., Csepreg 24. 25., Sopron (város) 1. 2., Sopron (járás) 3. 4. 5., utószemle Sopronban nov. 11.

— **A 76. gyalogezred hadkiegészítő** parancsnoksága a következő napokon és helyeken tartja az ideai szemléket: Sopron (város) okt. 10. 11. 12., Sopron (járás) okt. 14. 15., Kapuvár okt. 3. 4. 5., Csorna okt. 7. 8. 9. 10.,

Nagymarton okt. 11. 12., Kismarton (járás) okt. 14. 15. 16., Kismarton (város) okt. 17., Ruszt okt. 18., Csepreg okt. 19—21. F.-Pulya okt. 22. 23. 24.

— **Népfelkelési időszak** jelentkezések. Az 57. és 58. (soproni) népfelkelő járásban a következő helyeken és napokon lesznek a jelentkezések: Csepreg október 3., 4. és 5-én; Ujkéren okt. 7. és 8-án; Nyéken okt. 10. Ruszton okt. 12.; Nagymartonban okt. 14. és 15.; Sopronban okt. 17. és 18-án és ugyancsak Sopronban a járásbeliek számára okt. 19. 21. és 22-én; Kismarton városban okt. 24-én; Kismarton járásbeliek számára okt. 24. 25. és 26-án; Kapuvár okt. 19. 21. Beled okt. 23. F.-Szt.-Miklós okt. 17. Szany okt. 25. 26. Csorna okt. 28. 29. A népfelkelési időszak jelentkezésén az összes népfelkelő kötelezettség alá tartozó katonailag kiképzett, — nemkülönbön azon katonailag ki nem képzett népfelkelők is, kik (rózsaszínű) „Ajánlati lap-“pal vannak ellátva, tartoznak megjelenni. Miazok, kik ezen kötelezőszerű jelentést elmulasztják, kihágást követnek el.

A katonailag kiképzettek 2 forinttól 100 frtig (4 koronától 200 koronáig), a katonailag ki nem képzettek pedig 5 frttől 100 frtig (10 koronától 200 koronáig) terjedhető — behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztésre átváltoztatható — pénzbüntetéssel büntetnek.

— **Haláleset.** Cavar Alfred, a gmundeni és abbaziai színház igazgatójának neje f. hó 12-én Bécsben elhunyt. Cavar a 80-as években a soproni színháznak volt egy évig igazgatója s elhunyt neje is társulatában volt. — Baumgartner Ágoston vendéglős tegnap meghalt.

— **A zsidó újév.** Izraelita polgártársaink e hét folyamán ünneplik újévi ünnepüket, az 5656-at. Csütörtökre esik az újév első napja. Az engesztelés napját, a „jom kipur“-t a jövő pénteken, e hó 28-án ülik meg polgártársaink.

— **Komjáthyék Győrött.** Komjáthy János társulata, mint értesülünk, e hó 28-án szándékozik megkezdeni a győri idényt, a melyre egész nyáron át buzgón készült, sok új darabot tanult be s a személyzetet is megfelelőleg kiegészítette. A győri szintügyi bizottság e napokban beszélte meg őszi teendőit s érintkezésbe lépett ez ügyben az igazgatóval. Halljuk, hogy mihelyest Komjáthy Győrött elhelyezkedik, többen is meg fogják látogatni Sopronból.

— **A rendőrség köréből.** Pomper Károly egy szt. lélek-utczai korezmában jól felöntvén a garatra, a korezmárossal handabandázott; Kreisz Mihály pedig ugyancsak részeg állapotban verekedést provokált. A rendőrség mindkettőt védőszárnyai alá vette.

— **Zsidó halott katolikus temetőben.** Lapunknak írják: Nyujtában a minap tifuszbetegségben hunyt el egy tizenöt éves zsidó leány, a kinek tetemét ott helyben kívánta eltemettetni a politikai hatóság. És mivelhogy ebbe beleegyezett volt a kerületi rabbi is, a kis leány tetemét a katolikus temető egyik külön álló részében tették örök nyugalomra.

— **A pomogyi vámos ut hidjának megszüntetése.** Históriai emlékü és nagyhirü az a töltés, a melyet Eszterházától épített a Hanságon keresztül Pomogyig Esterházy Miklós herceg száz évvel ezelőtt. Ezt a hires töltéses utat használhatták mások is, ha az ut hidjai előtt a vámdíjakat lefizették. Most Saród, sopronmegyei, Pomogy mosonmegyei községek meg Feszty Adolf, a süttöri uradalom haszonbérloje azon farradoznak, hogy az eszterháza-pomogyi uttöltés hidjai megszüntetessenek. Kérvényük elintézésére folyó évi október hó 7-ére, Eszterházára tárgyalást tűzött ki dr. Baán Endre alispán, a melyre meghívta az összes érdekeltet. Ezen a tárgyaláson dől el, hogy megszünteti-e a herceg, avagy fenntartja a pomogyi ut vámhidjait.

— **Emléklapok.** A győri kerületi tornaverseny kedves utóhangjaként jelent meg a Daltotti Ödön győri főreáliskolai tanár szerkesztette

csinos kis füzet, mely felöleli a kerületi tornaverseny összes mozgalmait. Az arcképekkel díszített kis füzetet a Laszberg Rudolf gróf főispán előülése alatt tartott beszámoló alkalmával osztották ki a bizottságnak, de kaptak belüle a versenyben résztvevő összes ifjak is.

— **Megtaposta a magyar ló.** Búdöskutról írják lapunknak a következő tréfás történetet: Vásár volt a múlt héten Nagyhöflányban, a hova átkutyagolt egy osztrák szomszéd is lovat vásárolni, jó magyar fajtát, a melyért megirigyeljék a falubeliek. A vásár megesett és utána a véget érni nem akaró áldomás. Az „osztrák sógor“ olyan alaposan berugott, hogy a ló hátára kötve, se tudott volna ott megülni; pedig ő minden áron lovagolni akart. Meg is kísértette; de alig jutott pár lépésnyire, lefordult megütve magát olyan keményen, hogy élettelenül vitték a legközelebbi utszéli korezmába, a honnan nem a fizzőnkölő magyar ló hátán, csak ökörvonta szekéren juthatott falujába. A szegény osztrák megfogadta, hogy sohasem vesz magyar lovat, avagy ha vesz is, nem iszik a vásáron áldomást.

— **Tűz Nagymartonban.** Szombaton éjjel Nagymartonban újra megszólaltak a tűzoltók vész-kürtjei; a derék tűzoltók gyors megjelenése és közbelépése azonban csakhamar megfékezte a pusztító elemet, melynek így csak két pajta esett áldozatul.

— **Tűz.** Szil községben 3 szalmakazal e hónap 11-én ismeretlen okból támadt tüzeset következtében elégett.

— **Száj- és köröm fájás.** Csorna községben 1212 darabból álló szarvasmarha állomány-megvizsgálása alkalmával 10 udvarban 27 darab száj- és körömfájásban szenvedő állat találtatott. Árpás és Sobor községekben is a szarvasmarhák között a száj- és körömfájás járványszerűleg lépett fel.

— **Nagy marhavásár.** A nagy Szt.-Mihályi marhavásárt Bécs-Ujhelyen okt. 2-án tartják meg.

Könyv- és könyvmai műtermékek, valamint könyvkötészeti munkák a legcsinosabban és dívatos ízléssel, olcsó árák mellett beszerezhetők Romwalter Alfréd jó hírnevű és az ország elsőrendű versenyképes műintézetében: Sopron, várkerület 121. sz.

Táviratok.

Rabló támadás.

Salgó-Tarján, szeptember 16. A helybeli köszénbánya-részvénytársaság pénztárnoka, Kenderéy Gyula ma reggel egy irnok társaságában kocsin az inaszói erdőszélig akart menni, hogy ott a munkásoknak béreit kifizesse. E végből 26.000 frtot vitt magaváal. Utközben az erdőn három erős ember rohanta meg őket és lövöldözni kezdtek. Az egyik ló golyótól találya összerogyott; a kocsin ülők elmenekültek. A rablók elvitték a kocsin talált 19.800 frtot. A csendőrség üldözöbe vette őket.

Szerencsétlen léghajósok.

Brüszel, szeptember 16. Toulér léghajós két személylyel kiugrott a léghajóból. Mindhármán szörnyet haltak. A léghajó elégett.

A belgrádi liberálisok.

Belgrád, szeptemberr 16. A liberálisok pártgyűlése Risticset vezérévé proklamálta.

Budapest, szept. 16. (G a b o n a t ö z s d e.)

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv lanya, irányzat nyugodt. Eladásra került 3000 mm; kocsirakomány 2¹/₂ krral olcsóbb; különben változatlan.

Buza őszre	6.25—26
Buza tavaszra	6.76—77
Rozs tavaszra	5.93—94
Rozs őszre	5.53—55
Tengeri május-juniusra 1896.	4.52—53
Tengeri szeptemberre 1895	5.35—40
Zab tavaszra	5.57—59
Zab őszre	5.88—90
Repeze aug.—szeptemberre	9.60—65

Idő: szép!

Törvénykezés.

1895. évi szeptember hó 18-ik napján nyilvános előadásra kerül a kir. törvényszék polgári felebbezési tanácsánál:

4406. Mihócza József felperesnek, Mihócza Rozália és társai elleni közösség megszüntetése s elvont hasznok iránti rendes pere.

6967. Fuhrmann Tivadar felperesnek, Weber Vilmos és társa elleni 1000 frt tőke s járuléka iránti pere.

Előadó: Havas Lajos kir. törvényszéki bíró.

Nyilvános előadásra került 1895. évi szeptember hó 16-án:

1. Drescher István és társai soproni lakos felpereseknek Lichtné Drescher Teréz soproni lakos alperes ellen a soproni kir. járásbírósnál 127 frt iránt indított sommás pere, melyben az első bíróság végzése megsemmisített.

2. Ugyanazon felpereseknek ifjú Drescher Mihály soproni lakos alperes ellen a soproni kir.

járasbírósnál 152 frt 40 kr. iránt indított sommás pere, melyben az első bíróság végzése megsemmisített.

Bűnügyi tárgyalás.

1895. évi szeptember 17-én.

3631. Magánlak sértés és súlyos testi sértés büntetének kísérlete, ingó dolog szándékos rongálásának vétsége, becsületsértés vétsége és közcsend elleni kihágás miatt vádolt Orbán Lajos és Orbán Lajosné szül. Németh Anna pálii, —

3636. Könnyű testi sértés és a hivatali hatalommal való visszaélés vétsége miatt vádolt Heckenast József és Kummer József sztmargitai. —

1895. szeptember 19-én.

3790. Idegen ingó dolog szándékos rongálásának vétsége miatt vádolt Stöger László német-kereszturi, —

3812. Gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt Horváth Ferencz újkéri szárm. soproni, —

3871. Három rendbeli lopás büntette miatt vádolt Doppler Frigyes Gyula bécsi, —

3875. Lopás büntette miatt vádolt Engel Robert morva — schönbergi lakosok bűnvádi ügyében.

Soproni gabona-árak.

1895. szeptember 16.

Buza 6.20—6.70; Rozs 6.—6.20; Árpa 5.70—7.50; Zab 5.70—6.30; Tengeri — — —; Széna — — —; Szalma 1.50—1.60

Távirati értesítés a tőzsdéről.

Bécs, szeptember 16.

Egységes járadék	100.85	Magyar hitelbank	485.90
Magy. arany-kor.-jár.	121.70	Länderbank	286.75
4% magyar kor.-jár.	99.80	Unionbank	350. —
Magy. földteherm.-köt	98.40	Államvasut	395.25
Anglo-bank	176. —	Délvasut-részvény	110.75
Osztr. bank-egyesület	174.50	Napoleonor.	9.57
Osztrák hitelbank	402.50	Márka	59.05

A magyar rész felelős szerkesztője:
Koór József.

Kiadó-tulajdonos: **Romwalter Alfréd**

1896.

1896.

Reklám-Naptár!

2500 példányban lesz nyomva.

Az „**Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság**“ 1895. év karácsony napjára az **összes helybeli és vidéki előfizetők közt**, valamint a Romwalter Alfréd cég könyv- és könyomdai műintézete **összes üzletfelei közt** ismét egészen ingyen osztja szét az „**Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság**“ diszesen kiállított

Naptárát az 1896. évre.

„Oedenb. Zeitung—Soproni Ujság“ ingyen naptára

a mult évben a n. é. közönség minden rétegében szívesen fogadott vendég volt és általános tetszésben részesült. Naptárunk ezuttal is legalább 2500 példányban lesz nyomva és ugy a városokban, mint a megyékben nagy számban lesz terjesztve. Naptárunk a polgári és urasági köröket, valamint magánzókat, gazdászokat, kereskedőket, iparüzőket, hivatalnokokat, ügyvédeket, orvosokat, tanárokat és gyárosokat stb. fogja felkeresni, miért is ezen **elsőrangú reklámnaptárban** a

hirdetésesek

a legbiztosabb eredményt érik el!

Az „**Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság**“ felvesz hirdetéseket és ezeket, hogy az olvasó-közönségnek figyelmét el ne kerüljék, nem közli a naptár végén összpontosítva, hanem az

érdekfeszítő olvasmányok közt és a kalendáriumi részben

ugy helyezi el, hogy a szöveg minden 2—3-ik oldalán lesznek lenyomatva, miáltal az olvasónak önkénytelenül szembeötlök a hirdetés.

Ezen czélszerű beosztást tekintve, tisztelettel kérjük a n. é. hirdetőköt, hogy b. megbizásaikat saját érdekükben **minél előbb** eszközöljék és hirdetési szövegeiket czimünkre beküldjék.

A hirdetések közlésének díjai: **A naptár-részben**, és pedig: november és december hónapokkal szemben egy oldal 30 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 15 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 5 frt.

Január és február hónapokkal szemben egy oldal 25 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 12 frt 50 kr., $\frac{1}{4}$ oldal 7 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt 50 kr.

A többi hónapokkal szemben: egy oldal 20 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 10 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 6 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Az olvasó szöveg közt: egy oldal 16 frt, $\frac{1}{2}$ oldal 8 frt, $\frac{1}{4}$ oldal 5 frt, $\frac{1}{8}$ oldal 3 frt.

Tisztelettel

Romwalter Alfréd

könyv- és könyomdai műintézete,

az „**Oedenburger Zeitung—Soproni Ujság**“ kiadótulajdonosa.